

Posudek bakalářské diplomové práce teoretické

Autor/ka práce: Kristýna Machartová

Název práce: Čas a naděje ve filmech Bély Tarra a Andreje Tarkovského

Posudek oponenta

Autor posudku: Mgr. Zdeněk Holý, KP FAMU

Hodnocení obsahu a výsledné podoby diplomové práce

(A/výborně – B/velmi dobře – C/dobře – D/dobře s výhradami – E/dostatečně – F/nedostatečně – nedoporučeno k obhajobě)

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce	A
Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	B
Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu	C
Logičnost struktury práce, souvislost jejích kapitol a jejich proporce	B
Jazyková a stylistická úroveň práce	B
Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě)	A
Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	C
Původnost práce, přínos k rozvoji oboru	C
Celkové hodnocení bakalářské práce	C

Slovní hodnocení bakalářské práce včetně otázek, k nimž se studentka musí při obhajobě vyjádřit:

Kristýna Machartová si zvolila zajímavé a méně probádané téma práce: najít rozdíl v uměleckém přístupu mezi Andrejem Tarkovským a Bélou Tarrem. Zatímco většina takto orientovaných prací se v první řadě soustředí na homologické rysy jejich tvorby (nejčastěji se Schraderem řečený transcendentální styl), kvalifikantka si zvolila naléhavější a bezprostřednější otázku, proč přes mnohé shodné rysy působí filmy Andreje Tarkovského a Bély Tarra tak odlišným dojmem. Stejně jako téma je potřeba ocenit i zvolenou metodu, srovnávací analýzu děl obou autorů, která se plodně soustředí hlavně na dva filmy - Stalkera a Satanské tango - s podobným estachologickým námětem. Zvolená literatura je přiměřená bakalářské práci, schopnost jejího kritického vyhodnocení je podmíněna získanými znalostmi a zkušenostmi, nicméně znevažuje některá tvrzení práce. Adeptka např. přejímá z knihy Jaromíra Blažejovského Spiritualita ve filmu tvrzení, že čas je ve filmu prostředkem, což je diskutabilní tvrzení, protože čas jako apriorní kategorie je něco, s čímž se spíše nakládá dalšími prostředky (délkou záběru, rytmem střihu apod.), než že by byl sám o sobě prostředkem. Blažejovský tak sice ve své knize nazve jeden

oddíl, ale v samotném textu o čase jako prostředku nehovoří, pravděpodobně z intuitivní žánrnosti. Horší je, že kvalifikantka nepřesáhne horizont použité literatury v odpovědi na svoji badatelskou otázku. Po výtce bagatelizuje dílo Tarrovo ve srovnání s Tarkovským tvrzením Andráse Bálinta Kovácse, že Tarrův transcendentální styl se vyčerpává ve své monotónnosti a opakování, a proto vlastně jako transcendentální nepůsobí (v eseji Andráse Bálinta Kovácse je dílo Tarra představeno mnohovrstevnatěji). Adeptka tak zjednodušuje a zplošťuje plastický a komplikovaný estetický zážitek, který Tarrovy filmy poskytují, kde absence transcendentna, nebo spíše absence přechodů v něj, které ho u Tarkovského zviditelňují, vyvolává neskutečnou bezútěšnost zesilující empatii ke všem tvorům schopným zakoušet utrpení (viz námět Turínského koně).

Pro zlepšení práce bych doporučil přístup méně orientovaný na tradiční pojmy obsahu a formy, které vedou badatele k vytváření jejich soupeřivého či antagonistického vztahu, ale spíše bych volil pojmy stylu a příběhu, které lépe poukazují na součinnost těchto kategorií. Takto Tarr snad nezáměrně vyznívá jako formalista. Pomohlo by též tzv. close reading, které je pro komparativní metodu podstatné, a které by adeptce přesněji ukázalo rozdíly mezi Tarkovským a Tarrem a snad vedlo i k plastičtějšímu uchopení Tarrova díla.

Jazyková úroveň práce je nadstandardní, stylistická pochybení typu „V rozhovoru Tarkovského s Igorem Pomerancevem Pomerancev poznamenává...“ jsou výjimečná. Kultivovaný jazyk snese i paradoxní vyjádření typu „tmavě osvětlený prostor“. V mém hodnocení je to práce mezi B a C, známku C - standardní výkon - navrhuji proto, že odpověď na jinak dobře položenou badatelskou otázku je poněkud jednoduchá až zjednodušující a je převzatá z eseje Andráse Bálinta Kovácse.

Datum: 07.09.2021

Podpis: .....